

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an . . . . . 54 Lei
Pe jumătate . . . . . 27 Lei
In America pe an 3 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIREA POPORULUI“, Blaj, Jud. Alba-de-jos

Director: **Alexandru Lupeanu-Melin**

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se plătesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 3 Lei, a doua și a treia oră 2 Lei.

Cătră Părinți!

Suntem la sfârșitul unui nou an școlar. Pe când veți citi aceste rânduri, cei mai mulți dintre copiii D-Voastre vor fi în drum spre casă. Unii vor merge veseli și voioși, pentru că și-au făcut datoria și astfel au fost răsplățiți după cuviință cu atestate bune și chiar strălucite; alții se vor apropia de casă dăbălăzați și chiar cu ochii plâși, fie pentru că nu și-au împlinit datoria, fie pentru că au simțit, că nu este de capul lor învățătura.

Al D-Tale copil sau copilă, dragă cetitorule, oare cum va veni acasă? Vesel? Ce bucurie și fericire pentru părinți! Supărat? Ce năcaz pentru cei de acasă! Și cum să nu te bucuri, ori cum să nu te superi, când bine ști, că-n el îți este toată nădejdea! L-ai merit pentru a fi domn, ai cheltuit pentru el zece de mii, și-ai fi dat și sufletul pentru el dacă era vorba, și când colo el îți aduce răsplata. Că e bună ori rea, vei vedea.

Dacă e bună, ești fericit, pentru că sluga ta a dobândit cu talentul, pe care i-l-ai dat, zece și douăzeci de talanți. În cazul acesta nu mai stai la indoială, jertfești cu drag și mai departe, pentru că ogorul e bun și e nădejde de seceriș. Ce faci însă dacă răsplata e rea? . . . Te năcăjești, și ai toată dreptatea, mai cu seamă când ști, că el poartă vina, pentru că a fost leneș și rău. În cazul acesta îi dai pedeapsa pe care o vrednicește, i-o dai cât mai aspru, dar totdeauna părintește.

Dar dacă nu el e de vină? Dacă nu-i este capul pentru învățatură? Te năcăjești, nu-i vorba, și atunci, dar nu pe el, că nu el poartă vina, ci pe D-Ta pentru că n'ai putut descoperi mai degrabă lucrul acesta. Și nu l-ai descoperit, fiindcă n'ai umblat să-l descoperi; n'ai mers la profesori niciodată peste an, ca să-i întreb: „Ce e cu copilul meu? Învață? Nu învață? Are cap de învățatură? Silitor-e? E nădejde de îndreptare?“

Dacă e leneș și rău, — și asta și-o spun ei profesorii, numai să-i întreb —, după ce i-ai dat pedeapsa, îi spui, că mai încerci cu el un an. Dacă se îndreaptă, ai câștigat totul și poți mulțumi lui Dumnezeu pentru darul primit. Dacă însă nu s'a îndreptat, te ții de cuvânt și nu-l mai dai la școală. La ce să strice aerul din clasă și să mai molipsască și pe alții? Îi dai coarnele plugului în mână, ori îl dai la o măiestrie și poți fi liniștit, ca unul care și-ai făcut datoria părintească.

Iar dacă e slăbuț la pricepere, iarăși te duci la profesori, cari sunt adevărați părinți ai elevilor, și le ceri sfatul. Ei te vor sfătui, ce e de făcut și-i vei asculta întocmai. Unii dintre școlari sunt ca și merele de iarnă, se coc mai

târziu la cap, dar la urma urmelor tot se aleg oameni; alții sunt ca merele pădurce, le poți tot pune în paie și-n pivniță, nu sunt bune până în lumea, Pe acești din urmă îi îndrumi la altă carieră: plugărit, măiestrie ori neguțatorie.

* * *

Și acuma, care este datoria părinților peste vară, în vremea de odihnă a școlarilor? E foarte mare și grea. Sunt unii părinți, cari, cât ce le vin copiii acasă, îi desmiardă, îi țin ca pe niște pui, nu le zic nici: dute încolo; îi lasă să doarmă până apucă soarele înspre amiază, nu le au grija, că doară copiii lor de acuma sunt domnișori. Ce mai părinți fără de minte și fără de socoteală? Unii ca aceștia sunt adevărați ucigași ai fiilor săi. Și iată pentru ce:

Copiii de școală asemenea sunt ogorului, cu deosebirea, că pe când ogorul odihnește iarna, copiii de școală odihnesc vara. Dar oare ogorul nu trebuie îngrijit și iarna? Ba bine că nu. Așa și copiii de școală. Și ei trebuie îngrijiiți în vremea odihnei, adică vara. Cum adică? Iac'așa: Înainte de toate mama se va îngriji să le facă de mâncare cât mai bine, pentru că învățătura umblă cu multă bătaie de cap și este foarte istovitoare; ea întărește și ascutește mintea, dar slăbește trupul. Așadară vara vă veți nizuți să întăriți mai cu seamă trupurile copiilor, hrănindu-i bine și trimițându-i la lucrul câmpului. Cum asta? D'apoi n'au lucrat ei destul la carte zece luni de zile, să-i mai punem și acuma la lucru? De sigur, pentru că au lucrat cu mintea numai, care li-s'a ascuțit de ajuns, acuma vor lucra cu trupul, pentru că să li-se întărească și acela. Nu zic să-i puneți la lucru în rând cu lucrătorii, nu, asta e prea mult, ci așa mai la modru și cu socoteală.

Apoi încă ceva. Să nu-i lăsați neprevăzute. Dacă ochii stăpânului îngrașă vitele, apoi ochii părinților feresc pe copiii lor de rele. Nu-i lăsați să lenească, pentru că lenea este perina diavolului și pricina tuturor răutăților. Nu-i lăsați să se însoțească cu băieți stricați, nu le dați bani pe mâna lor, și sara din casă să nu iasă afară. Noaptea e făcută de Dumnezeu pentru odihnă, nu pentru a hoinări. Nu uitați apoi că poruncile lui Dumnezeu și ale bisericii trebuie ținute și că D-Voastră părinții răspundeți pentru copiii D-Voastră înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor.

Cei ce veți asculta povețele acestea, scrise de un profesor cu multă dragoste față de copii și de părinți, imi veți fi mulțumitori pururea; cei ce nu, veți vedea ce veți păți, dar atunci să știți că D-Voastră sunteți ucigașii copiilor D-voastre. Și aceasta e mare vorbă, dar adevărată.

Din lumea largă.

Revoluția din Bulgaria.

Ochii lumii întregi se îndreaptă acum spre vecina noastră, Bulgaria, care clocote încă într-una. Câteva zile după răsturnarea guvernului Stambolinski lumea n'a putut afla nici o știre sigură despre cele petrecute în Bulgaria. Astăzi însă suntem în măsură de a da cetitorilor noștri toate lămuririle de lipsă.

Cum s'a produs revoluția.

Profesorul Zancoff, primul-ministru de astăzi al Bulgariei, a întemeiat încă de acum un an o societate secretă, care avea de scop răsturnarea guvernului Stambolinski. În această societate au intrat toți oamenii de carte ai Bulgariei, iară în vremea din urmă și generalul Lazaroff, căruia i-s'a dat în grijă, să atragă pe partea revoluționarilor și armata. Soldații, dar mai ales ofițerii în rezervă, au primit cu drag această invitație, pentru că Stambolinski începuse să nu bage în seamă nici chiar armata, de dragul țaranilor din partidul său.

Revoluția a fost pregătită atât de în taină, încât șeful siguranței statului a fost aflat în noaptea aceea într-o cofetărie, iară regele Boris se afla la Vrania. Șefii revoluției au sculat pe soldați din somn pe la orele 2 noaptea, au cuprins militărește ministerele, primăria, casa țării și celelalte zidiri ale statului, au încunjunat apoi casele miniștrilor, pe cari i-au arestat. Indată după aceea au încunostințat pe regele, care văzând că lucrul e serios, a numit noul guvern.

Stambolinski a fost impușcat.

Pe când a izbucnit revoluția Stambolinski nu se afla în Sofia ci la moșia sa din satul său de naștere. În ziua de 14 Iunie la ora 6 după prânz Stambolinski a fost prins în satul Golac de țărani, cari l'au cunoscut și arestat. Văzând că este prins și că cei 200 de oameni cari îl apărau nu-i mai pot fi de ajutor, a scris o scrisoare comandantului militar din Vetren, în care spune, că n'a mâncat de 4 zile, este obosit peste măsură și prin urmare se predă. Atunci comandantul a trimis un automobil, cu care să fie adus spre Sofia. Ajungând în orașul Tatar Pazargic populațiunea l-a întâmpinat cu vrăjmășie, voind să-l omoare. Atunci ofițerul care-l însoția a întors automobilul spre

satul Slavovița. Pe drum spre acest sat automobilul a fost atacat de țărani partizani de ai lui Stambolinski, cari l'au eliberat cu mare însuflețire. Soldații trimiși de guvern au plecat numai decât întru urmărirea lui Stambolinski. În ziua de 15 s'au întâlnit cu oamenii lui Stambolinski. S'a început atunci o luptă pe moarte și pe viață între cele două tabere, în care luptă și-a pierdut viața și însuși Stambolinski. Astfel spune guvernul bulgar, că s'a întâmplat moartea lui Stambolinski, de care zice că-i pare rău și prin urmare a pornit cercetare pentru a se vedea cine poartă vina.

Liniște în Bulgaria.

Știrile mai nouă spun, că în Bulgaria ar fi deja liniște deplină și viața ca de altădată. Cel mult, că vechii miniștri, întemnițați de Stambolinski, se plimbă acum iarăși pe străzile Sofiei. Puterile micii înțelegeri: Serbia, România, Grecia și Cehoslovacia au dat a înțelege, că întrucât noul guvern bulgar nu va ține cu sfințenie hotărârile congresului de pace, va ști cum se purcedă față de Bulgaria.

La toată întâmplarea, că stările din Bulgaria trebuie să ne dea de gândit și că mai trebuie mult până se vor descurca lucrurile.

Grăunțe sufletești.

Legea postului.

Porunca a treia bisericească sună astfel: „Să fii posturile și ajunurile cari și după cum îți poruncește biserica“. Așadar biserica face deosebire între post și ajun. A posti înseamnă a nu mânca mâncări de carne și de celea pregătite cu lapte și cu ouă. A ajuna înseamnă a nu mânca decât odată la zi, la prânz, dar și atunci numai mâncări de post. Așadar legea postului este o lege grea și neplăcută și e grea mai cu seamă pentru ținuturile mai răci. În țările mai călduroase postul e cu mult mai ușor, fiindcă acolo oamenii nici altfel nu prea mănca bucurios mâncări de dulce, putându-se sătura mai bine cu legume și cu poame.

Posturile sunt următoarele: 1. Postul Crăciunului. 2. Postul mare. 3. Postul Săpătorului. 4. Postul Săntei-Mării și 5. Toate Miercurile și Vinerile de peste an.

Dintre Miercurile și Vinerile de peste an sunt unele, în cari se poate mânca de dulce, acestea se numesc *hârț*, adică deslegare dela post, și sunt următoarele: 1. Toate Miercurile și Vinerile dela Crăciun până în ajunul Bobotezei. 2. Cele din săptămâna „Vameșului și a Fariseului“. 3. Din săptămâna dintâie după Paști și 4. De după Rusalii. 5. În Miercuria și Vinerea din săptămâna albă (săptămâna înainte de prinderea postului mare) se poate mânca lapte și ouă, dară carne nu.

Zilele de ajun sunt: 1. Ajunul Crăciunului. 2. Al Bobotezei. 3. Vinerea Paștilor. 4. Tăierea capului sf. Ioan Botezătorul și 5. Ziua Crucii.

Se naște acum întrebarea, că *pentru ce ne poruncește biserica să postim*. Două sunt cauzele: întâiu biserica dorește și voiește ca prin post să ne dedea la înfrânare și astfel la cinste și omenie, a doua să ne dea prilej a ne dovedi supuși bisericii. Postul este așa de vechiu ca și neamul omenesc. Deja în paradis a poruncit Dumnezeu lui Adam și Eva să se rețină dela mâncarea din poamele pomului celui de atât de jalnică pomenire pentru noi. Jidovilor li-s'a poruncit prin legea lui Moaisă, să nu mănânce carne de porc. În ziua împă-

cării nu le-a fost slobod să mănânce chiar nimic, în curs de 24 ore. Insuși Domnul nostru Isus Hristos și mai înainte Moaisă și Ilie au postit câte 40 de zile. Sfântul Ioan Botezătorul a postit foarte greu și multă vreme.

Biserica însă nu vrea ca prin post să ne stricăm sănătatea ori să fim împiedecați dela împlinirea datorințelor noastre și tocmai de aceea oamenii bolnăvicioși ori slăbuți pot să mănânce și în zile de post mâncările, cari le plac și le sunt de lipsă. Intre aceștia sunt de a se număra bolnavii, cei ridicați de curând din patul suferinței, copiii sub șapte ani, bătrânii trecuți de 60 de ani și femeile cari lăptează.

Afară de aceștia toți acei creștini, cari nu se simțesc în stare să țină legea cea grea a postului, pot cere prin preotul lor dela episcopul *dispensă* (deslegare) dela post. Această dispensă se dă ușor și bucuros, ca atât mai vărtos, că postul din biserica noastră este prea aspru și nu este făcut pentru împrejurările noastre.

Un om care muncește din greu trebuie să se și nutrească bine. Nutremântul cel mai bun însă este laptele, ouăle și carnea. Chiar de aceea episcopii noștri dau voie celorce cer dispensă, ca să postească cu lapte și cu ouă, reținându-se numai dela carne; numai în zilele de ajun trebuie să mănânce mâncări de post. Și sfatul nostru este, ca toți aceia, cari cred că nu sunt în stare să țină posturile așa precum le poruncește biserica, să se roage de preoți, ca să le facă rugări la episcopi, prin cari să ceară dispensă dela postul cel greu. E mai bine să facă omul o rugare la vlădica, decât, neținând porunca bisericii, să-și îngreueze sufletul cu păcat de moarte și după moarte să ajungă în locul unde este durere și scrâșnirea dinților. Biserica romano-catolică a deslegat pe toți credincioșii ei dela postul cel greu, și acolo a posti înseamnă a nu mânca omul carne. Bine ar fi, dacă și la noi s'ar aduce legea aceasta, cu atât mai vărtos, că acuma în foarte puține locuri se țin toate posturile, în cele mai multe părți se postește numai în postul Crăciunului și al Paștilor și pe alocurea nici atunci, decât cel mult Miercuria și Vinerea din acele posturi. Vlădicii noștri însă nu pot da dispensă numai acelor, cari o cer. Și foarte rău fac ceice simțesc că nu pot posti și totuși nu cer dispensă, pentru că își osândesc sufletul.

DE PRIN SATE.

Hărnicia unor învățători din Diciosân-mărtin.

Duminecă în 17 Iunie s'au ținut la școala primară de stat din Diciosân-mărtin examenele. Cu această ocaziune s'a aranjat și o expoziție de lucrul de mână a micilor școlari. Întâmplându-se să fiu și eu pe acolo, m'am dus să văd ce spor au făcut acești copilași. Și trebuie să mărturisesc cu toată îndestulirea sufletească, că am rămas încântat de cele văzute. Expoziția (arătarea) lucrurilor făcute peste an de școlari au umplut două clase, într-una erau puse la arătare lucrurile de mână ale școlariilor români, într-alta ale ungarilor.

Am văzut acolo cusături, perinițe, deseme, jucării făcute din lemn și din lut, împletituri de tot felul, așa de frumoase, încât pot să spun cu suflet liniștit, că sunt, paremi-se, peste așteptare. Și când arăt acest lucru în gazeta noastră, o fac pentruca învățătorii noștri să se îndemne cât mai mulți a se ocupa cu lucrul de mână și astfel a desvolta în sufletele copiilor noștri simțul față de tot ce este frumos și folositor.

Laudă se cuvine harnicilor și strădalnicilor învățători dela școala primară de stat din Diciosân-mărtin în frunte cu harnicul director Săbău și pilda lor să însuflețească pe cât mai mulți dascăli de ai noștri.

Raportor.

In apostolie culturală la sate.

Liceul împreună cu școala medie de fete din Gherla, cu profesorii și profesoarele acestora, au făcut Duminecă o excursie în comuna Chirău. Dimineața a cântat corul liceului la liturghie. După biserică s'a adunat poporul, puțin cât a fost, în curtea școlii, unde profesorul Papatopol a deschis serbarea cu o vorbire prin care dă sătenilor diferite învățături de folos. Elevii liceului au declamat poezii patriotice și de petrecere, au arătat deprinderi gimnastice și au cântat în cor. Tot asemenea a cântat și corul școlii medii de fete, iar elevele au arătat mai multe jocuri școlare. După producție directorul liceului a mulțumit pentru primire, apoi elevii și elevele au plecat la băile dela Chirău, unde au serbat maiatul cu jocuri naționale și sportive. Seara s'au întors cu toții acasă, cântând marșuri naționale, de care a răsunat orașul unguresc.

Correspondent.

Pentru inimile înțeleghătoare.

Una din grijile cele mai de căpetenie ale Înaltpreasfințitului Mitropolit dela Blaj a fost și va fi totdeauna grija sa de orfani. Încă pe când era canonic a început a se îngriji de acești copii ai nimănui și cu ajutorul mai multor preoți dela Blaj a început să colecteze tot felul de obiecte pentru acești orfani. Cu aceeași stăruință s'a îngrijit de ei și ca Mitropolit și nu s'a odihnit până nu i-a văzut așezați în preafrumosul castel dela Obreja, care acuma al lor este, și până ce n'a văzut ridicându-se la Blaj frumosul atelier, în care acești urgisiți ai sorții vor învăța tot felul de meserii, ieșind în lume ca măiestrii buni și mai cu samă cinstiți.

Și ținem s'o spunem chiar dela început, că tot ce este până acuma, s'a făcut din mila bunilor noștri credincioși, prin colecte de bani, haine, ouă și alte obiecte, precum și prin frumosul dar al fieiertatului Papă al Romei, Benedict al XV-lea.

Cum însă susținerea alor 150 de orfani de războiu costă o grămadă mare de bani, credincioșii noștri trebuie să se gândească serios, că numai prin milostenie continuă se poate ajunge la aceasta. Și de fapt unii creștini buni au și dat binisor milostenie, — citiți darea de samă a Direcțiunii Orfelinatului din numărul trecut —; cu toate acestea însă Orfelinatul nu se poate susține. Numai atelierul din Blaj au costat anul trecut la un milion și 6 sute de mii lei, din care un milion este plătit, iară 6 sute de mii au rămas datorie necoperită.

De aceea Înaltpreasfințitul a trimis din nou un cerouar, la sfârșitul căruia adaugă aceste cuvinte, pe cari am dori să le vedem înscrise în inima fiecărui credincios de al nostru: „Cunoaștem multe sarcini, cu cari sunt îngreunați credincioșii noștri; știm însă și aceea, că dragostea toate le învinge. Să ardă numai în noi iubirea lui Hristos, și nu este cauză atât de lipsită, dela care să nu se poată scoate barămi o sdranță — pe care gazda

casii o aruncă și pe care Orfelinatul o poate folosi — ori un ou, un pumn de bucate, o bucată de pânză, de lână, un fuior ori altceva, cari dacă nu s'ar putea trimite din cauza greutateilor transportului, trimite din cauza greutăților transportului, s'ar putea valoarea acolo la fața locului, trimițându-se contravaloarea lor. Cine are bani, să dea bani; cine n'are bani, să dea ce are. Și suntem siguri, că în valoarea de azi a banilor orice ar da cineva, valoarea lucrului dăruit face ca să se vină cel puțin câte un leu de suflet, dacă nu mai bine. Deci cu Dumnezeu înainte!»

Petrecere și învățătură.

Trei pești.

Erau odată trei pești. Unul înțelept, altul viclean și al treilea nebun. Și stau toți într'un loc. Fiind ei acolo împreună, venind pescarii cu mreaja și o întinseră. Peștele cel înțelept o văsu și fugi. Ceialtați doi o văsură și n'au fugit. Iar pescarii strânseseră mreaja asupra lor. Atunci cel viclean se făcu mort și plutiă deasupra apei. Și-l văsură pescarii și-l aruncară peste mreajă. Și scăpă și acesta. Iar nebunul, vășându-se strămtorat, începu să alerge încolo și încoace, până căzu în mâinile pescarilor. Și fu mâncat.

Cunoștințe folositoare.

Pricinuitorii boalelor.

— Nu toți se îmbolnăvesc prin bacterii. —

Dacă vrem să semănăm grâu sau ouă, nu trebuie pământ. Și dacă vrem ca sămânța să și încolțească, să răsară și să crească, trebuie ca pământul să fie arat, grăpat și să aibă căldură și umezeală.

Așa este și cu bacteriile. Pentru ca să poată crește, le trebuie loc potrivit. Cel mai potrivit loc pentru bacterii este trupul omului. Aici bacteriile au tot ce le trebuie, pentru ca să poată crește și să poată pricinui răul: au hrană, au umezeală, au căldură.

Și cum bacteriile se găsesc peste tot locul, și astfel și pe trupul și în trupul omului, ar urma ca nici un om să nu mai scape de boalele pe cari ele le pricinuesc.

Și totuși nu se îmbolnăvesc toți oamenii prin bacterii.

Nu, pentru că omul are arme de apărare foarte bune. Și anume în trupul omului se găsesc anumite particule foarte mici, cari pot omori bacteriile. Acestea particulele se găsesc în splină, plămâni și mai ales în sânge.

Învățații numesc acestea particulele *celule*, iar fiindcă au puterea de a mânca bacteriile, le numesc și *fagocite*.

Fagocitele din sânge sunt particulele mici albe, numite de învățați și *leucocite*. Acestea leucocite au anume slujba de a apăra trupul omului în contra bacteriilor.

Cât ce au pătruns bacteriile în trupul omului, fagocitele se pun în linie de bătaie și dau năvală asupra bacteriilor. Se începe lupta pe viață și pe moarte. Și dacă trupul omului este destul de tare și plin de viață, fagocitele încă vor fi puternice și vor învinge. Incunjurând bacteriile de toate părțile, le vor omori.

Dacă însă trupul omului va fi mai slăbit, ori pentru că n'a avut hrană îndestulătoare, ori pentru că a stat mai multă vreme într'una aer închis și stricat, ori din alte motive, fagocitele încă vor fi slăbite. Și nu vor mai putea să înădă piept cu bacteriile. În lupta ce o dau în contra bacteriilor, vor cădea învinse, iar în-

vingătoare vor fi bacteriile. Urmarea e, că omul se îmbolnăvește.

Așadar pentru ca bacteriile să poată pricinui boala, trebuie ca trupul omului să fie anume pregătit pentru aceasta. Să fie un pământ bine arat și grăpat, în care bacteriile să poată încolți și astfel să poată pricinui răul și năcazul.

Afară de aceste arme naturale, pe cari le are omul în contra bacteriilor, mai sunt și alte arme apărătoare de bacterii. Acestea arme se pot câștiga prin *vaccinare*.

Vaccinarea nu este altceva, decât introducerea în trupul omului a unor leacuri cu putere de apărare în contra boalelor.

Omul vaccinat se poate apăra mai ușor în contra boalelor. Fagocitele au primit un ajutor puternic și bacteriile nu mai pot să le învingă.

Astăzi omul poate să fie vaccinat în contra multor boale. Așa în contra turbării, în contra tifosului, în contra holerei și a ciumei, în contra difteriei și a vărsatului.

Și când într'un sat sau într'un ținut s'a răspândit ciuma sau holera, numai decât vine doctorul și vaccinează pe toți oamenii. Și nime nu-i iertat să fugă de vaccinare, dacă îi este dragă viața.

Iar în contra vărsatului sunt datorii toți copiii să fie vaccinați. Chiar și legea încă poruncește vaccinarea copiilor în contra vărsatului. Și părinții cari nu-și duc copiii la vaccinare, când vine doctorul în sat, vor fi aspru pedepsiți.

Să nu desnădăjduim dar. Dumnezeu a lăsat să vină bacteriile și să ne aducă boale. În aceeași vreme ne-a dat prin doctori și leacuri și mijloacele de apărare în contra lor.

Să avem toată încrederea în Dumnezeu și să ținem toate sfaturile doctorilor. Atunci putem fi asigurați, că bacteriile rele nu vor avea putere asupra noastră. Și noi vom fi apărați de boale.

Ion Popu-Câmpeanu.

Știrile Săptămânei.

Târgurile. 1 Iulie: Bărzava (jud. Arad), Bălania (jud. Arad), Cermei. 2 Almașul mare (jud. Cluj), Blaj, Cazon, Hărășcrac, Ieciu, Iernut, Lugoj, Vurpăr. 4 Corod. 5 Asuagiul de jos, Ibașfalău. 6 Arad, Arpașul de jos, Bercheș, Căpâlnaș, Drag, Greaca, Ilia, Ormenișul de Câmpie, Tășnad.

— **Incheierea anului școlar.** Săptămâna aceasta este cea din urmă în acest an școlar, când se va mai auzi gălăgia școlarilor pe ulițele Blajului. Încă în săptămâna trecută ne-au părăsit cei mai noi școlari ai Blajului, cantorii; Joi, în 21 Iunie, se duc teologii, iar Duminecă, în 24 Iunie, se depărtează elevii și elevele liceului de băieți și de fete și a școlii normale de învățători. Mai rămân încă numai cei ce au de făcut examene și apoi Blajul rămâne iarăș pustiu și gol, lipsit de cea mai frumoasă mândrie și podoabă a sa, școlarii.

Intristându-se Blajul cu atât mai mult se bucură elevii, că iarăș pot să fie cu ai lor, lângă sănurile dulci ale mamelor, sub oblăduirea cuminte a părinților și în tovărășia frăținilor.

Le dorim școlarilor noștri odihnă bună după greaua muncă a școlii și întărire trupească și le zicem: **La revedere pe toamnă!**

— **Fabrică nouă la Blaj.** Câțiva harnici meserieși din Blaj, în frunte cu păpucarul Nicolae Barna, au întemeiat o fabrică de piele în orașul nostru. În această fabrică se va prelucra pielea crudă. Capitalul (capul banilor) acestei fabrici este de 850 mii lei.

Dorim noroc și bun spor fabricii celei nouă, care se va deschide în curând.

— **Excursioniști la Blaj.** Marți în 19 Iunie au sosit la Blaj 40 de elevi dela Școala Normală de învățători din Turnu-Severin, sub conducerea alor 4 profesori. Au fost primiți bine, ca de regulă la Blaj. Sara s'a dat un banchet în onoarea profesorilor la otel Moldovan, Miercuri dela orele 11—12 elevii excursioniști au dat un frumos concert în sala de gimnastică, la care au luat parte toate școlile din Blaj, iar cu trenul de după prânz au plecat spre Alba-Iulia.

— **Lei pe aeroplan.** Un imblânzitor de animale sălbatice cu numele Marcel a făcut drumul dela Rotterdam la Bourget cu aeroplanul, ducând cu sine și 3 lei imblânziți. Zice că la început leii erau foarte turburați și speriați, dară după aceea s'au liniștit și au sosit la Bourget foarte veseli și sănătoși.

— **Câți oameni trăiesc pe pământ.** Cu toate jertfele cele mari ale răboiului numărul oamenilor s'a înmulțit simțitor. După o socoată a unui învățat astăzi ar trăi pe pământ 1 miliard și 650 de milioane de oameni.

— **Concertul dela 3/15 Mai repetit la Blaj.** Duminecă în 17 Iunie, la cererea mai multor doamne și domni din Blaj, dl profesor Heinz Heltmann dela liceul de băieți a repetit încă odată concertul dela 3/15 Mai. Minunatul concert, dar mai cu samă „Herculeanul“ măiestrului Murășanu, a plăcut foarte mult celor de față. Sara a fost un banchet dat la otel Moldovan în onoarea dlui profesor Heltmann de către prietiniții săi.

— **Și-au primit răsplata.** Trei robi și anume Iorgu, Costache Icolache și Isac Pal au fugit anul trecut din temnița din Aiud, înșălând pe paznicul Ioan Crișan. Ei au fugit la un pădurar de lângă Aiud, unde au cerut adăpost pentru noapte. În timpul nopții au omorât pe pădurar și au furat dela acesta haine și alte lucruri de preț. Ceeace e și mai interesant este, că acest pădurar a fost tatăl paznicului Ion Crișan. După multă și grea urmărire hoții de ucigași au fost prinși și condamnați de tribunalul din Alba-Iulia la muncă silnică pe viață.

— **Cum a murit Rudolf.** Bătrânii își vor fi mai aducând aminte între ce împrejurări tainice a murit fostul moștenitor de tron al Austro-Ungariei, arhiducele Rudolf. Toată lumea șoptea fel de fel de împrejurări, dară nimenea nu știa adevărul. Familia împărătească a luat toate măsurile de lipsă, ca adevărul să nu fie știut. Acuma însă, după ce însași familia împărătească a Habsburgilor a fost lipsită de tron, iară temuții și mult cinstiții arhiduci austrieci sunt împrăștiati în toate părțile lumii, începe să se facă lumină și în privința aceasta.

O carte a apărut adevădat de curând la Viena, o carte care cuprinde amintirile baronei Vecera, mama fostei ibovnice a lui Rudolf. Din cartea aceasta se vede, că Rudolf n'a fost omorât, după cum spuneau unii, ci că s'a împușcat de bună voie împreună cu pe fosta sa ibovnică, baroneasa Maria Vecera. Intre acești nefericiți s'a născut adevădat o dragoste atât de mare, încât nu mai puteau trăi unul fără de celalalt. Cum însă Rudolf era însurat și mai era și moștenitor de tron, mai bucuros și-a ales moartea, decât să trebuiască să se despărtească de Maria. Astfel i-au aflat apoi într'o bună dimineață pe amândoi morți. Se vede aceasta atât din scrisorile frumoasei Maria, îndreptate către mamă-sa și soră-sa, cât și din inelul de fier, rămas în urma lor, pe care inel erau scrise nemțește următoarele cuvinte: „Uniți prin dragoste până la moarte“.

Cereți pretutindei Unirea Poporului.

— **Cine scumpește traiul?** Ne tot plângem că se scumpesc toate din zi ce merge, că omul sărac azi-mâne nu mai poate trăi și așteptăm ca guvernul să facă odată ceva, pentru că să se ieftinească traiul. Când colo ce să vezi, însuși guvernul este, care scumpește traiul. Iată cum: Mai zilele trecute guvernul s'a învoit să se scumpească petrolul și tot ce se produce din petrol, și anume la dublu. Adecă un litru de petrol, care costa mai înainte la izvor 150 lei, de acum va costa 3 lei, iar noi, cari l-am plătit cu 3 lei, îl vom plăti cu 6. Nu e destul atâta. Domnii miniștri s'au învoit să se scumpească și tutunul și sarea și pravul de pușcă. Tutunul cal. I. s'a scumpit dela 150 lei kgr. la 250, cal. II. dela 100 la 150, cal. III. dela 50 la 75 lei. Așa că de aici înainte un pachet de tutun cal. III. va costa 2 lei. Și hârtia de țigarete s'a scumpit, sarea tot asemenea și pravul de pușcă nu mai puțin. Așadară să ne luăm rămas bun dela gândul, că traiul se va ieftini nu peste mult. Nici poveste, dimpotrivă ne tot ridicăm din zi în zi.

— **Un țărăn moștenește 14 milioane.** Săteanul Ion Here, cărciumar din comuna Galbeni, jud. Roman, a fost înștiințat de legațiunea Americană din București, să-și pregătească scrisorile de lipsă, prin care să dovedească nemșugul său cu Vasile Herea de origine din România, mort zilele acestea la New-York. El a lăsat în urma lui o moștenire de 70 de mii de dolari (14 milioane lei).

— **Un ucigaș își cere el fusuși pe-deapsa cu moartea.** Ioan Celestin din Aveyron (Franța) a omorât pe un bărbat, a cărui soție a înebunit de durere și a lăsat după sine doi orfani. Adus în fața judecătorei, ucigașul, după ce a ascultat vorbirile de acuzare și de apărare, întrebând de judecatori, dacă mai are ceva de spus, a zis: „Cred că nu sunt vrednic să mă judecați așa de blând, cum a cerut apărătorul meu. Vă rog să mă judecați la moarte. Poate că așa mă vor ierta copiii celui ucis de mine“. Jurații i-au ascultat cererea, iar judecătorii l-au judecat la moarte.

— **Jignirea profesorilor.** Guvernul a dat 500 milioane lei, din cari să se dea funcționarilor ajutoare în vederea scumpetei celei mari. Din aceste milioane profesorii ar fi fost să primească și ei o mică fărâmiță. Cum însă în marea scumpete de astăzi această scoatere de ochi nu-i putea îndestuli, ei au hotărât, că vor ridica banii și apoi-i vor trimite dlui ministru al instrucțiunii, pentru că să facă cu ei ce va voi. De altă parte au mai hotărât, că nu vor examina pe elevii pregătiți în particular, iar în Septembrie nu vor mai primi să propună decât numai atâtea ore, la câte sunt obligați. Cu multă durere au adus profesorii neamului aceste hotărâri, în fața scumpetei celei mari și a sgarceniei guvernului, însă n'aveau ce face alta. Iată unde se ajunge, când o seamă de oameni se îmbogățesc peste măsură în dauna marelui mulțimi.

— **Păcătoșenia ziarelor jidovești.** Mai dăunăzi a fost împușcat, fugind de sub pază, un rob, care era acuzat, că a uneltit im-

potriva Statului român. Toate ziarele jidovești (câci abia sunt trei-patru creștine) din București au scris atunci lungi articole de compătimire, au cerut să se țină întruniri de protestare, și au atacat administrația și pe comandantii militari.

Ieri-alaltăieri un soldat a fost ucis de câtră bolșevici din Cetatea-Albă. Și n'am cetit nici un singur articol de compătimire, nu s'a cerut nici o întrunire de protestare și nimănuiu nu i-a trecut prin minte să protesteze împotriva făcătorilor de rele.

Iată cum știu jidovii și gazetele lor să apere țara și să facă dreptate, iar noi le cetim cu drag și ne plac.

Greu de scos.

Patru lucruri sunt greu de scos: dinții din gură, nebunia din capul prostului, sărăcia din casă și datoria veche.

Suntem siliți a atrage atențiunea publicului să-și pună talpă și tocuri de cauciuc Berson, care are multe avantagii. Este efină și crușă gheata, precum dă odihnă și nervilor.

Poșta Gazetei.

Bădicului Ion din Sătmăr. Ne întrebi, că pentru ce nu răspundem la multele învinuiri și răutăți ale gazetei dela Sibiu »Lumina Satelor«. Dragă bade Ioane, nu ești D-Ta cel dintâu, care ne întreabă lucrul acesta. Iată ce este: Între noi și domnii dela Sibiu este o foarte mare deosebire. 1. Înainte de toate Mitropolitul dela Sibiu a spus, că nu-și va odihni oasele sale, până nu-i va întoarce pe toți românii la biserica ortodoxă. Și din faptele înaltpreasfinției Sale se și vede lucrul acesta. Pentru că de câte ori este cât de puțină gâlceavă între poporul unit și preoții lor, îndată vine cineva, trimis de

conducătorii bisericii ortodoxe, ca să-i învrăjbească tot mai mult și, făgăduindu-le marea cu sarea, să-i treacă la biserica ortodoxă.

Părerea Blajului în ce privește trecerile dela biserica neunită la cea unită este, că cine se convinge despre adevărătatea bisericii unite, vine și trece el de bună voie; cine însă trece numai de dragul banilor și al intereselor mârșave, din mânia ori din ciudă, este om de nimica și nu se stă cu el de vorbă.

2. »Lumina Satelor« dela Sibiu este gazeta Mitropoliei dela Sibiu și așadară este neastâmpărată ca și stăpânul său. »Unirea Poporului« este gazeta alor doi profesori dela Blaj, cari vreau să cultive și lumineze poporul și nu să-l desbina și învrăjbească. Dacă însă »Lumina Satelor« nu-și va odihni oasele sale și va continua să atace tot într'un biserica unită, fi sigur bade Ioane, că-i vom ști răspunde și noi și încă așa, cum nu-i va plăcea. Dar, vezi D-Ta, noi încunjurăm cearta și gâlceava, atât în ce privește politica cât și confesionalismul, și nu pescuim în tulburare. La noi cinstea și omenia este mai pre sus de toate. Iată răspunsul nostru celor ce ne-au pus întrebări ca și D-Ta.

Elevului de clasa IV. lice. din Aiud. »La Oituz« nu face. Cetește mult și cu minte, mai învață apoi puțină poezică și dacă celea pe cari ni-le vei trimite vor fi mai bune, nu zicem că nu țile vom publica.

B. Modorcea. Grid. Am primit banii pentru abonaament, sunteți achitat până la 31 Dec. 1923.

G. Libotean, Chirzbaia. Am primit suma de 53 Lei pentru abonaament, sunteți achitat până la 30 Maiu 1923.

V. Popa, Bazna. Am primit banii pentru abonaament, sunteți achitat până la 31 Decembrie 1923.

Pr. Ioanichiu Groze, Șienl mare. Am primit 160 lei, 90 pentru »Unirea Poporului«, abon. achitat până la 31 Dec. 1923. Cei 70 lei i-am predat Administrației »Culturii Creștine«.

I. Malin Cârnecea. Suma trimisă am primit-o și sunteți achitați până la 31 Dec. 1923.

Redactor responsabil IULIU MAIOR.

„PATRIA“

banca pentru credit, comerț și industrie, societate anonimă — Blaj.

Indeplinește toate lucrările de bancă, dă împrumuturi, pe cambii, hipotecare și cont-curent, primește depuneri spre fructificare, mijlocește plățirea cecurilor americane.

Are un magazin de lemne „PLUGARUL“, unde se vinde tot felul de lemn pentru clădiri și mășari, lemn de foc, pârți de vie.

Fabrica sa „VULCANUL“ produce cărămida și țigla cea mai bună.

Prăvălia sa „CONSUM“ vinde toate negoațele pentru trebunțele casei și pentru economie. Are ferărie bogată și tot felul de unelte. Are filială în Teiuș.

Se ocupă cu toți ramii de comerț.

Adresa telegrafică

„PATRIA“

Telefon, în Blaj Nr. 9, în Teiuș 11.

Adresa băncii:

„PATRIA“, BLAJ.

(10) 17 52.

Cețiți și Răspândiți
„Unirea Poporului“
printre săteni.

Anunt „Radio“.

